

908(474.5)

Rudžio ūkis [Užlieknio kaimas, Plungės rajonas] [Rankraštis] : [atsiminimai apie buvusį dvarą] / S. Striaukienė; užrašė Birutė Striaukienė Glaudžių kaimo bibliotekos bibliotekininkė. – [Glaudžiai], [1993]. – 3 lap. – Rankraštinis dokumento originalas spausdintas rašomąja mašinėle. Tekstas vienoje lapo pusėje. – [Skaitmeninis objektas]

- I. Striaukienė S.
- II. Striaukienė, Birutė
 - 1. Dvarai – Lietuva. Plungės rajonas (Lietuva). 2. Atsiminimai

UDK: 908(474.5)

Saugojimo vieta: Plungės rajono savivaldybės viešosios bibliotekos Kraštotyros skaitykla

R U D Ū I O ūkis

Babrungo apyl. Ušlieknio kaimas

Maža tauta su dideliu šodynu.
Kaip tie į Nemuno pietinį krantą
Su juo išplaukt galėsi, jei kaimynai
Tavųjų šodžių turto nesupranta?

Vytautas Mačernis

Plungė - senas Lietuvos miestas. Išvažiavus iš Plungės ir pasukus Medingėnų link už 5 km. prie pat kelio gražioje vietoje didžiuliais medžiais apaugęs puikavosi gražus ūkis. Tai Užlieknio kaimo centre, visų dėmesį patraukdavo didelė ir gražūs pastatai.

Pastatus sudarė šie pavadinimai: gyvenamas namas -(troba), svirnas -(klėtis), namas prie kelio, dveji tvartai, jaujas, daržinė, skepas.

Ši puikų ūkį valdė Pakalniškiai. Jie tada turėjo 70 ha žemės. Tas laikotarpis buvo maždaug 1800-ieji metai. Pakalniškis buvo daug vyresnis už žmoną, blogos sveikatos. Pakalniškiai vaikų neturėjo. Mirus vyrui Pakalniškienės gyvenimas labai pasidarė sunkus, ji negalėjo susitvarkyti su dideliu ūkiu. Petronėlė Pakalniškienė negalėjo ilgai nešioti godglo. Paspiršus Antanui Rudšiai ji ilgai negalvojusi nutarė tekėti už Antano Rudšio. Nors Rudys buvo daug jaunesnis už šeiminiukę. Antanas ir Petronėlė Rudšiai gerai ir laimingai gyvena. Tik viena jų nelaimė buvo, kad negalėjo sulaukti šeimos.

Rudšiai ūkio darbams dirbti samdė tris vaikus ir dvi mergas. Vaikiai buvo skirstomi į dėjysis - tai vaikas kuris tvarkė ūkio reikalus, Antrasis, kuris dirbo visus darbus, o trečiasis tai daugiausia varinėdavo gyvulius.

Ilgiausiai didžiuoju vaikiu tarnavo Liutikas Juozas. O mergos Kniukštaitė Julė ir Kusaitė Adelė.

Ūkis buvo labai didelis. Arklių laikydavo 10 ir dar prieauglio, karvių melėiamų 8 ir prieauglio nemažai avių, daug kiaušinių - veislinių ir bekonių. Žemė buvo labai gera ir derlius užaugdavo labai gerai. Augindavo rugius, miešius, kviečius, bulves, augindavo nemažai linų, sėdavo sėmenų po 4-5 cent (purų).

Pas Rudšius šeimyna buvo pastovi ir ilgalaikė. Šeiminiukai buvo labai geri. Gerai duodavo šeimynai valgyti. O metų pabaigoje atsiskaitydavo su vaikiais ir mergom. Tai būdavo kūčių vakarą. Vaikiams duodavo barvas -(kostiumus), mergoms - sijonus,

suknelės milo švarkus, sandomoji šeimyna buvo visada patenkinta šeiminiškais. Nors šeiminiškas sakydavo, kad atsiskaitau su šeimyna ir man pašiam nedaug kas belieks.

Tačiau tada būdavo rūpesčių dėl laisvo gyvenimo. 1940m. jie kelis kartus buvo buožinti. Tai tuoju buvo trukdomas ūkininkavimo darbas. Ir štai 1946 metais be kitų rūpesčių Rudšius ap-
lankė sunkiausia nelaimė mirė šeiminiškė Rudienė Petronėlė. Rud-
šiui liko sunki gyvenimo našta. Negalėdamas susitvarkyti su gy-
venimo darbais jis tuoju veda kitą žmoną - našlę,
kuri turėjo sūnų ir dukrą.

Bet ši žmona nedaug ką rūpinosi ūkio darbais. Mergos sa-
kydavo, kad šeiminiškės ir valgyti reikia eiti prašyti. Šeimini-
škę ir laukė šeimyna mažai tematydavo.

Po sunkių pergyvenimų, kai galėjo vėl pradėti laimingai
gyventi ir štai vėl Rudšių gyvenimą ištiko nelaimė.

1949 metais išvežė į Rusiją. Liko išdraskytas gražus ūkis
be šeiminių.

1950 metais susikūrus kolūkiams Rudšių ūkyje buvo apgy-
vendinti benamiai žmonės. Per tą laiką daug kas gyveno Rudšio
ūkyje. Anksčiau buvo gyvenamajame pradinė mokykla, vėliau susi-
rinkimų salė, kituose kambariuose Užlieknio biblioteka.

Dabartiniu metu gyvena svirne Venkutė Adelė ir Steponkus
Kozys. Sklėpe Venkutė laiko gyvulius.

1989 metais namas sudegė, daržinė sudegė (uždegė vaikai,
neišsiskinta konkrečiai kas). Daržinę pastatė kolūkis naują. Na-
mas prie kelio sulūžo, nusiardė vietos gyventojai ir sukūreno.
Tvirtas taip pat sulūžo niekas noremontavo. Kiek šinoma kaimynų,
Rudšiai dar daug laiškų parašė iš Rusijos savo kaimynams. Rašė,
kad ir su antra žmona vaikų neturėjo. Jie Rusijoje išbuvo ilgą
laiką. Po sunkių gyvenimo pergyvenimų po sunkaus gyvenimo Ru-
sijoje Rudys mirė. Ten jis ir palaidotas. Niekas nežino apie jo
palaikų perlaidojimą.

Šinoma tik tiek, kai buvo paskelbta šinia, kad lietuviai
gali grįžti į Lietuvą savo tėvynę, nežinia ar tai linkama šinia
tiek paveikė Rudienę, kad ją ištiko širdies priepuolis ir mirė.
Nėra šinios ar jie abu ten palaidoti Rusijos žemėje ar jų palaikai
parvešti į Lietuvą. Kaimynai apie tai nieko nežino.

Štai ir baigėsi puikus, o vėliau tragiškas be savo tėvy-
nės gyvenimas. Ir negrižtamas svetimos padangės kelias.

Medžiagą pateikė E. Striaukienė

1993 12 03

Surašė Birutė Striaukienė, Gėraudžių km. vyr.
bibliotekininkė